

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint balra.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint. Egyes nap 5 kr., ünnep- és vasárnapotáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY.

Politikai, társadalmi és közgazdasági napi lap.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva. Egész évre . . . . . 12 frt. Fél évre . . . . . 6 frt. Negyedévre . . . . . 3 frt. Egy óra . . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve: Egész évre . . . . . 14 frt — kr. Fél évre . . . . . 7 frt — kr. Negyedévre . . . . . 3 frt — kr. Egy óra . . . . . 1 frt 20 kr. Hirdetések helyben fizetendők. Százalékot nem adunk.

A „Kölcsy-Egyesület.”

Arad, február 18.

A „Kölcsy-Egyesület” nemes törekvéssel igyekszik Arad szellemi színvonalát emelni s élvezetes felolvasásai által a tudományoknak és szépirodalomnak híveket szerezni. E terep ugyszólván nemcsak a vezérszeropet viszi, hanem a feladatok nagy tömegét majduem egyedül viseli vállán.

Oly törekvés, melyet ha vidéki városaink állapotára tekintünk, eléggé méltányolni alig lehetséges.

Vidéki városaink legnagyobb része e téren nagyon elmaradt, annyira, hogy a fővárossal való összehasonlítástól elmegy a kedvünk.

Pedig városaink viszonyainak vizsgálatalánál az összehasonlítást nem lehet kikerülni, mivel normalis körülmények között fő és vidéki városnak általában véve egyarányban kell fejlődni.

De mit tapasztalunk? Széles e hazában a fővároson kívül alig is van város, mely csak megközelítőleg nyújtana mindazt, mit egy kifejlett állottal bíró városnak nyújtani lehet és kell.

Alig is találunk ehhez fogható helyzetet, hol a főváros és vidék között oly kiáltó ellentét legyen. Németországban e fővárosok mellett azokkal vetekedő vidéki városok szerepelnek. Franciaországban Páris mellett a mi fővárosunkkal párhuzamba tehető provinciális városok vannak, sőt még Orosz, vagy Olaszország is kedvezőbb állapotban van, mint mi.

Nem kell fejtegetnünk, hogy csak erőteljes pezsgő városi élet mellett lehet a nemzeti élet kifejtését várni. A városok voltak és az az az a polgárosodás, az értelmiség és vagyon gyűlései és növelői. A városok sorsa dönti el az országát, azokkal emelkedik és süllyed az állam.

A magyar városi élet fejletlensége nek tudvalevő oka az ország legnagyobb részének foglalatossága és az, hogy ha volt előbb város és városi élet, minden inkább volt mint magyar, kivéve a Királyhágón tuli részek városait, melyek azon rész külön történelmi szereplésével külön életet is éltek.

Misem bizonyítja annyiszor megtámadott fajunk beolvasztó és erőteljes hatását jobban, minthogy éppen városaink

gyarapodtak és megmagyarosodtak. Azon pozitív sikerek legkedvesebbike ez, melyet újabb aeránk valódi vívmányai közé sorozhatunk.

S városaink külterjes növekedését nem is illethetjük panasszal. Azt a szerény szaporulatot, melyet a legutolsó népszámlálás felmutatott, ók adják. Ók azok, kikre pesszimizmusunk közepette is, derülten pillanthatunk.

De nézzük azok belső életét s magunk tapasztalhatjuk, hogy az külfejlődésünkkel nincs arányban. Hogy a külső gyarapodással nem tart lépést a belső élet. Hogy nélkülözünk sok olyan szellemi jót, melyet vidéki városaink már jelen állapotuk mellett is bőven nyújthatnának.

De nem! Elvagyunk maradvány s alig kullogunk a főváros után. Anyira, hogy ezen kívül nincs város, nincs semmi. Így nőtt szép Budapestünk nagygyvá s hatalmassá s fenyegeti hazánkat azon baj, hogy Budapest azzá lesz ránk néve, a mi Franciaországra néve Páris maga az állam.

Minden magyar ember szereti fővárosunkat s örömmel tölti el annak fejlődése. Szíve nagyot dobban, ha palotásorait, élénk zsvajgót életét látja, hatalmas kereskedelmi és szellemi életét sajtojára gondol. Ilyennek szeretjük mi az országot, a korona székelyét.

De bajnak tartjuk, ha sulya annyira növekszik, hogy azzal vidéki városainkat agyon nyomja, ha álamná növi ki magát mely országok sorsát a városi nép ismert szeszélyességével dönti el.

Emelni kell tehát vidéki városainkat belterjellel is. Olyanná kell tenni, hogy abban kellemes legyen a tartózkodás s ne tekinthessük a vidéki városban létünket olyannak, melyből a legelső kedvező alkalommal szökni akarunk.

Városaink fejletlen belső életének okai maguk a polgárok, oka a magyar embernek voleszületett rossz tulajdonsága, melylyel a másé t mindig külbenek tartja mint a magáét. Lenézük s kicsinyeljük a vidéki várost. Gyujoljuk intézményeit és berendezését, semmibe vesszük sajtóját, ha mindez még oly tisztességes is.

Hát igaz, hogy vidéki városainkban ma még nem épen a legkellemesebb tartózkodás esik. Némely helyt csakugyan

ólbe kell kivinni a kutyát ugatni, a feneketlen sár miatt. Az sem kellemes, ha az ember nyaka közé csurog a háztetőkről a víz. Ha a budai kutya-vásár meg megújul, a főbb tereken. Ha az éven klubb élet helyett a korszmák homályában huzódnak meg s ha pezsgő közélet helyett klikkek, gyanakodás és pletyka tartja ébren a közudatot. Ha szellemi élvezet fejében, panorámát és búvész előadásokat juttatunk. Ha a színészet ritkán jó s csak melegedni jó a vidéki városba.

De magunk vagyunk okai vidéki városaink elmaradásának. Hát az a kormány, melyet egyébként more patrio csak szidni szoktunk, nem tehet meg mindent. Nem adhat mindonkinek egyetemot, főiskolát, kórházat, kaszárnyát s sok más egyebet. Nekünk magunknak kell tenni, mert mi magunk érezzük s tudjuk, hol szorít a csizma s mit kell ennek elhárítására tennünk.

Mindenesetre le kell mondani a kicsinylésről és gunyolódásról, melylyel vidéki városainkat illetjük, mert fékint az állja utját a fejlődésnek. Ez az utonálló, mely a sikerről már előre lemond, mert kárba vevett fáradságnak tartja a városok nívóvájának emelésére tett minden intézkedésünket.

A meddig ezt a szép természetünket le nem vetjük, addig haladásról csak nagyon gyenge mérvben lehet szó. Ez a haladás is nem a mi érdemünk, sőt ellenünk is történnek ez a vis inertia-nak eredménye.

Emelni kell vidéki városainkat, hogy egy-egy vidék központjait képezzék. — Hazánk városainak természeti fekvésök-nél fogva ez a hivatás is. Nagy politikai és nemzeti érdekeink sürgetik a munkát. A magyar faj, a magyar szellem bástyáit képezik már ma is s kell hogy képezzék jövőre néve, mert a kió a városok, azé az ország.

E nagy munkában dolgozik a „Kölcsy-egyesület” is, melynek működése Arad szellemi életének emelését czélozza.

De találja is el. Támogassuk tehát az egyesületet minden erőnkkel. Eunyí az, mit az egyesület közgyűlése alkalmából elmondani akartunk.

Fejerváry Géza báró és az ellenzék. A ki véletlenül előbb olvasta el a lapokból

Fejerváry br. honvédelmi miniszter beszédét, mint az ellenzék lapok vezérezikkeit, bizonyosan azt hitte, hogy a beszéd szövege utóig megmásmintott, mert abban bizony keresve sem találhatta senki azt a mindenféle irányú sérelmet a magyar nemzeti szellem, a magyar honvédelem érdekei és mit tudjuk mi, még mi ellen, a mit ebbe a beszébe az ellenzék sajtó belemagyaráz. Pedig a beszéd változatlanul került a lapokba: s az olvasó a sok méltatlan vádból, a mely a sajtóban felhangzott az ellen, csak annak láthatja újabb tanujelét, hogy mily kevéssé ösztöké a mi ellenzék sajtó vezérezikkeit vádaskasáikban. A honvédelmi miniszter — igaz — sajátos humorra egyenességgel vágott vissza minden megjegyzésre, sőt némely közbeszólásra is; s ha ebben is panaszra, sőt kifogásra talál okot az ellenzék sajtó, ugyan mit mondjunk — jegyzi meg a „Nemzet.” — arról az egész eljárásról, mely ugyanakkor, midőn a háború veszedelmét szükségen tul való színezéssel a külsőben állónak hirdeti, s midőn kifoghatlan annak magyarázásában, hogy a diadalmos háborúra a legfőbb tényező a lelkesedés, ezt úgy akarja élesíteni, hogy nem csupán a közös hadsereg vezető s vezető tényezőit vádjait, hanem a legigazságtalannab módon, mindenemű vádat halmoz azon férfira, a kire a magyar honvédelem legfontosabb érdekei bízva. Fejerváry bárótl rossz néven vették, hogy keveselte a közszellem befolyását a háború esélyeire; de vajjon megfontoltak-e, hogy ha oly nagy befolyása van annak, mint ók hirdetik, micsoda szolgálattal tesznek, ha ily vádakat emelnek a honvédelmi miniszter ellen. Ami ezt a kérdést általánosságban illeti, bizonyítva igaz, hogy a népek közérdekei nagy szerepet játszik minden mérközésben, s nagyon tevéden, aki ezt számba nem venné: de hogy a népek lelkesedése tehetetlenné ne legyen, arra szükséges a helyes katonai kiképzés, folszerelés, fegyelm, szóval mindaz, a miken kiképzhetettségét a honvédelmi miniszter vitatta. Mi tehát szuttal csak egész röviden azt a tanácsot adjuk az ellenzéknek, hogy ne keressen a magyar honvédelemnek s a magyar nemzeti szellemnek ott is ellenséget, a hol ilyeneket sejtani merő képtelenség; s tegye föl azon férfiakról, kikre az ország többségének s a királynak bizalma ez értelek megvédését bízta, hogy kötelességüket legjobb erejük szerint teljesítik. S ha az ellenzék — még a házban is — panaszkodott a miniszter válaszáinak katonaszkimondása miatt, ne árulja el, hogy ez annyira faj neki, hogy a lapokban igazságtalan vádakkal állanak bosszút érte.

Egy rovat temetése.

Arad, febr. 18.

Hiába erőltettük. Teljesen megérett a temetésre. Légi jogosultsága már nincsen, mert utolsó alapját, a szoncazió látszaga-

karva, nem szoltam neki egy árva szót sem Nem hisz ügyse a statisztikának. De Mariska leányomnak, betiltottam a zongorakintornát. Reginát a sarokba állítottam s Matildának diszfeszülökést szabtam büntetésül.

Nem is valami jó dolgok voltak abban a statisztikában s a mit ott olvastam azt bizonyára nem olvasta az az újságíró úr. Pedig én azt hittem, hogy az újságíró ténsurak ilyen fontos dolgokat csak elolvannak.

Mérgemben hát arra határozottam magamat, hogy kiírom én a rálót nehogy más családapa elbizza magát.

A nagy statisztikában olvastam hogy mind minden országban évről-évre valamivel több férfi születik mint nő; és hogy „a férfi születések tulsulja az élve és halva születeknél hasonlóképp nagy állandóságot tanusít.”

Hanem a mit még később olvastam az apai örömetem csakugyan fokozta: „A népesedési statisztika azt mutatja, hogy rendeseen jóval több fiú gyermek (100 leányra mintegy 106 fiu) születik, mint leány.”

Ejnye, tehát annak a statisztikus urnak mégis csak igaza van s szinte féltettem magamban, hogy mindjárt elmegyek hozzá s bocsanatot kérek, mivel nagy tudományát gondolatban is megsérteni bátor voltam.

De kezdtem érdeklődni a számok iránt. Hisz három leányom van s életemben már sokat kormoltam azokból a számokból. Olvasok tehát tovább s mégis csak alaposnak találtam gyanumat, hogy abban a bizonyos újdonságban a statisztikai törvények tulata nagyobb halalozási, mint születési, tehát kevesebb pozitív alappal bír.

S ime: „De a férfi szervezete az élet gyenge szakában sokkal csekélyebb ellenálló képességgel bír s a fiugyermek-

tát is elvesztette. Alig fél már tőle valaki. Aratlan Mumussá változott. Temessük el hát „A háború” rovatot.

Kegyeletből dédelgettük eddig is, mint az olyan embert, ki régen nagyon jól rászolgált a hivatására.

Hónapokkal ezelőtt nyugtalanította a börzét, a sajtót és a nagy közönséget. Ma már unott az alakja és alig van jóvője Reménységgel nem tekint reá senki. A komoly publicisztika örül kimúltának. A buzakereskedők talán egyedül szomorkodnak a ravatalánál.

A gázszertúrás is rövidebb mint lármás tulja után hittük volna. A sok izgalmat keltett rovat beolvad a „Külföld”-be, mint a porból lett ember az anyaföldbe.

Es a hogy békét mondunk a háborúra, úgy kívánja velünk az ország közvéleménye, hogy nyugalma legyen csendes és — hosszas

Ide tesszük a fejfát és reáírjuk az elcsendesült jelentőségű feliratot:

Külföld.

Osztrák-magyar-német-francia szövetség. A „Gaulois” tudni véli, hogy Bismarck herceg 1880 ban egy beszélgetés alkalmával, melyet Saint-Vallier francia nagykövettel folytatott, azt javasolta, hogy Németország Ausztria-Magyarországgal és Franciaországgal lépjenek szövetségre és meggyezze, hogy e hatalmak közti háborúk eredménye mindig csak az volt, hogy Angolország és Oroszország érdekeit mozdították elő. A szövetségnek azon az alapon kellett volna állania, hogy a Balkán országból egy talpalatnyi sem engedjessék át Angolország vagy Oroszország birtokába, és hogy az európai Törökország Ausztria-Magyarországgal, Németországgal és Franciaországgal legyen. Sőt hogy a francia nagykövettel rábeszélje, Bismarck még Elzász-Lotharingia részbeni visszavadását is sejtani engedje. A „Gaulois”, ezikkét azzal a kérdéssel végezi: mi történne holnap, ha Angolország és Oroszország Bismarck böles tanácsait megiszvelnék és végre belátnák, hogy viszkoldásuknak egyedüli eredménye az, hogy Bismarck kezére játszanak és teljes szabadságot hagynak neki a diktatúra gyakorlására?

Bismarck beszédének hatása Bulgáriában. Bismarck herceg beszéde az első benyomás után lesújtó hatással volt a bolgárookra, de később — mint a „Pol. Corr.” egyik szófiai leveléből kilávilgik — behatóbb megfontolás után, nyugodtabb fellegos került felszínre. Meggondolták a dolgot, hogy Bulgáriának nincs mitől tartania, ha a bolgár kérdés a népjogilag egyedül helyes

kek halandósága jóval nagyobb mint a leánygyermeké, úgy hogy a felnőt korrál a két nem vagy teljes egyensúlyban van, vagy a nő nem haladja tul némileg a férfi nemet.

Tehát itt kicsaklott meg az újdonság ur statisztikai tudománya, mely nekem, három leány apjának rossz percekot okozott, mert már kezdettem magam elbizni.

De hát nem szoktam én az emberekre rosszat mondani, sőt azt mondják, jó szíve van.

S esalódhatom is. Hátha Aradon — hol a lányok s asszonyok nagyon szépek, — e téren kivételes állapotok vannak. Kutattam. S a ki zorget, annak megnyitattik. Horribile diktál Olvasom, hogy Arad sz. k. városban 1000 férfira 1093 nő esik. Pedig ezt az arányszámot a statisztikus urak is nagyon talalják s példaképp még Aradot is említi.

Él van tehát az én apai örömem is rontva s azt gondoltam magamban, ha én újságíró ur volnék, legalább s a ját városom népesedési viszonyai csak ismerném s nem rontanam el az adófizető polgárnak, főleg ha három leány van, ebédjét szál, hogy a mai kis leányom majdan megővő könyven férjhez mennek, mert több lesz a fiu mint a leány.

Es én is könnyebben adhatom majd férjhez leányaimat, telekkönyv s takarékpénztári könyv nélkül is. De hát leültem. Jó Magyarországon ezer 21—25 éves férfira 1086, ezer 26—30 éves férfira 1057 nő esik.*

No de tovább most nem olvasok. A feleségemnek nem szoltam semmit, hanem a mikor egy pillanatra kifordult a szobából, oda kiáltottam az én három leányomnak:

— Gyerekek annak az újságíró bácsinak, ha az utcán találkoztok vele, ne merjetek többé „Kezétcsokolom”-ot mondani..

* U. o. 226. oldal.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Február 19.)

Czobor Erzsike.

Hallada.*

(Felolvasatott a Selyf-kézesség február 12-iki ülésén.)

Galamb a galambhoz, fecske a fecskéhez: Levelek szállongnak Czobor Erzsikéhez. Aravár úrától — Jönnek a levelek édes mátkájától.

Mindenik így kezdi: „Istenemtől kérem, Találjon levelem friss jó egészségben.” Mindenik így végzi: „Lelkemet utánad sóvárgás emésztí.

Csapd el édes, csapd el, az iródeákd, Hadd látom már egyszer sajtó kézvonásod.” Kéri ezer csókkal: Mag ad ird a vállast gömbölyű kacsóddal.”

Ujra jön egy levél: „Gróf Czobor Erzsébet! Táborítok mellett gyötörnek kétségek. Nem fogod megvetni, Ki első szerelmét el tudta feledni?”

Még ki sem sarjadzott holt hitvesem hantja, Még utig kondult el a lélekharangja, S maholnap új nászra, Már a hegedős a vonóját gyantázza.

Csapd el édes, csapd el, az iródeákd, Hadd látom már egyszer sajtó kézvonásod; Nyugtas meg egy szóddal. De azt magad ird le gömbölyű kacsóddal.”

„Fogs-e egy szeretni, mint a hogy én téged? Tartogatsz e nekem igazi hűséget. Ha a haza gonja Kis féazkünk nyugalmát váratlan megbontja?”

Fogod-e szeretni két kicsi árvdmat, Ha gyűgögő ajkaid szólitnak anyának? Hirt kezdődöl vörök — Csapd el, édes, csapd el, az iródeákd.”

* A költő sziveségéből a „Nemzet”-tel egyidejűleg közöljük. — A szerkesztő.

Egyszer csak elmarad levele, postája, Egyszer csak betopp szerelmes mátkája, Deli szép lovagja S mint a pelyhet könnyen az ölebe kapja.

Füzdök nyakába Czobor Erzsike mint a Tolyfa sudarára kuszó szederinda. Csokolja, üli, Törvedelmes szóval imigyen kérleli:

„Irtam volna neked, drága jó uramnak, Jaj de mikor irni sohse tanítottak! rni — betűt vetni: Nem tudok én, rózsám — egyedül szeretni!”

Ringatta Thurzó György térdin feleségét, Kétten fogják meg a makranczos toll végét. Kedvet csókkal szítja — Edes első betű, amire tanítja! Kiss Jozsef.

Fiuk és leányok.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája —

Mint három leányunk a papája, nagyon megörültem egyik helybeli lap következő hírének:

„Nok gavallér, kevés kiasszony.” Aki figyelmel kísérő azokat a száraz kimutatásokat, melyeket minden szárad szoktuk küldöni Arad egy heti népesedési mozgalmáról, arra a tapasztalatra jut, hogy nálunk egy idő óta sokkal több fiugyermek születik, mint a mennyi leány, és finem sokkal kevesebb hal el, mint nő. Az apró gavallérok ilyen aránytalan szaporodása méltán aggodalmat kelthet a mamák szívében, akik nem valami buzgó pártolói az aggloráció intézményének. Ilyen aránytalanságot mutat fel Arad mult heti statisztikai kimutatása is. Született ugyanis a város területén 23 fiugyermek és csak 8 leány, meghalt 8 fiu és 15 nőnemű egyén. A születések évi arányszáma 41-6, a halalozásoké 30-6 pro mille. Ha így megy, az új generáció gavallérai negyedszázad multa ugyancsak kapócsak lesznek Aradon.

Bizony nagyon megörültem ennek a hírenek, mert egy kissé jobb kedvvel tekintettem a jövő elé, mikor az én Mariska, Regina és Matilda leányaim is az eladó leányok sorába kerülnek.

Mert azt mindjárt nem értettem, hogy kelthet aggodalmat leányos mamák szívében a fiuk szaporodása, hisz ha sok a fiu, kevés a leány, nem a legények kapócsák, hanem a leányok, mert azok-

uton, a szultán és a többi hatalmakkal való megállapodás után került megállapodásra, mint azt Bismarck herceg jelezte, tekintetbe véve a szultán eddigi józan és igazságos, s több nagyhatalom jóindulata magatartását. Bulgária határozatlan visszautasít minden egyoldalú orosz megállapodást, nevezetesen az orosz-angol orosz csapatokkal való megállapodást, a mit különben Bismarck herceg sem találta megállapodásnak. Másrészt azonban Szófiában úgy vannak meggyőződve, hogy Oroszország Bismarck herceg beszéde után sem fogja megállapodást megvalósítani.

Schmerling és a német-osztrák-magyar szövetség. Köszöntök lapunkban a beszédet, a melylyel Schmerling lovag az osztrák uralkodó legnapján üléseken tudatta a világgal, hogy az osztrák-magyar-német szövetséggel ő is egyetért. Azokat a kommentárokat, a miket a nyilatkozathoz fűzött, nem tesszük szűrt meg, ezeknek tárgya: csak azt jegyezzük meg röviden, hogy az osztrák-magyar-német szövetség eszméje sokkal egészségesebb koncepció, monarchiánk és Németország érdekeinek sokkal inkább megfelelő politikai tény, semholgy meg az is kompromittált volna, hogy Schmerling lovag abba a hibébe esik, hogy mintha az azonos lenne ama régi tervekkel, melyek hajdanában az osztrák magyar monarchia összes tartományait — alkotmány ellenében — a népek akaratja ellenében — be akarták vinni a haidani német Bundba. Az ötvenes évek a kezdeményezésének oly alakban való megvalósítása — úgy mondja Schmerling — neki nagy örömet okoz; legyen szabad nekünk is kívánni, hogy minden terv, a mit hazánk jogai ellen valaha terveztek vagy valamikor tervezni fognak, úgy valósítsák meg, mint a hogy e szövetség azt a kezdeményezést valósította.

Hogy állunk a szövetséggel?

Budapest, február 17.

A Bismarck beszédének egész érthetlensége abban rejlik, hogy mindenki másképpen értelmezi és senki sem, úgy a mint elmondva van, mert ha szóról-szóra, betűről-betűre mindjárt úgy értelmezték volna, amint azt Bismarck elmondta, s amint azt ma már értelmezik kezdik, egy tizedrésznél félreértésnek sem lett volna kitéve Európa. Hogy pedig ezt a beszédet miként lehetett a béke zálogául tekinteni, egészen megfoghatatlan. Hiszen Bismarck egyszóval sem biztatót senkit, mindössze is a körülményeket fejtegette és a német szempontoknak nyitott tágasabb látókört, kivált Bulgáriát illetőleg, ne hogy azt hisse valaki, hogy Németországnak és Ausztria-Magyarországnak a keleti kérdés közös ügye, sőt éppen nem. Még talán a szerződést is azért tették közzé, miszerint kitűnjék, hogy abban holmi egyetlen politikáról szó sincs, s hogy abban egyetlen európai hatalomnak sincs a „berlini szerződésen” kívül, valamely más szerződés által kötött keze, hanem mindenik oly politikát követhet, amelyet saját érdekeire nézve jónak lát.

És valóban, ha meggondoljuk a dolgot, mi köze is lehet Németországnak Bulgáriához? Mit tartalmaz a szövetségi szerződés? „Ha Németország avagy Ausztria-Magyarország, Oroszország részéről meg-

* E bizalmas helyről vett cikkünknek is csupán az „auditor et altera pars” elvénél fogva adunk helyet. — A szerk.

A csinos miss Neville.

(Regény.)

Iris Croker B. W.

Az „Aradi Közlöny” számára fordította: S. S.

(76. fejelet.)

III. KÖTET.

XXVII. FEJELET.

Először életben ajúltam.

„Itt van a karéköd, Nóra” mondá Móricz az etnik ányujtva. Minden este nagyra csinos volt, s a kivanások tömege azonnal körülfogott, kik a díjat látni kívánták. Nagynénem és Mrs. Vane egészen magukon kívül voltak az örömtől; Rody meg is próbálta azt durva, napstűtött kecskölőjére feltenni. Midőn hátrafordultam, hogy Móricznak megköszönjem, ő már akkor eltűnt!

A „bűbájos verseny” az utolsó esemény volt ezen a napon, s csakhamar megindultak a kocsi a versenyterrről. Nagyórány ragaszkodott ahhoz, hogy én hazafelé kocsim menjek, s csakhamar mi is megindultunk, Rodynak felajánlottunk kocsiunkon egy helyet, de ő nem fogadta el.

„Barney Magee hazavisz engem és Beresfordot; Barneynek nagyszerű lóva van s én fogok hajtani, meg fogod látni, nem-e nagyobb-nem-e valamilyen kocsi. Mielőtt három tudnál olvasni, én már Ootyban leszek.

Midőn a kerítés közlő kihajtottunk, egy nagyon magas bintó, egy nagyon kényes lóval. Ötlet tempóban vágatott előre mellettünk: Móricz, Rody és egy kicsapongó ir hordók útként benne. „Adieu!” kiáltá Rody, sportívtáit szent ostaroval köszöntve, „be foglalt benneteket oda haza jelenti, valószínűleg holnap reggel, a reggelre meg fogtok érkezni.” Ez kegyetlen gúny volt béreit lovainkra, kik semmi este sem voltak valami gyorsfutók. Nekem úgy jött elő, mintha Rody kisére, vakmerő kocsihajtó lenne, midőn ostarót a levegőben suhogt és a kocsi, mint a forgószél a forlónál bekanyarodni láttam. Nagyon lassan haladtunk lefelé, miután a lóvak tudták, hogy haza felé megyünk, nagyon vidáman és nyugodtan lépezték. Midőn körülbelül egy mérföldnyi utat megtettünk, az utat körül fogva találjuk s csak lépésben tudunk előre haladni. Én, mint ez ifjúságom-

támadtatnék — pontunk. És vajjon lehet-e egy ily támadásnak venni, ha Oroszország Bulgáriát megszállja?

A szerződés szerint nem lehetne. És vajjon nem ezt mondta-e Bismarck is? Tökéletesen és világosan ezt mondta, és kétségtelen, hogy a semleges néző szerepét venné fel, mindaddig, míg az összeveszés, a Balkánról, az osztrák-magyar biródalom elleni támadásban benne az. Más szóval: ami Ausztria-Magyarország határain és Németország határain kívül történik, ahhoz a szerződésnek semmi köze. És így a szerződés természete nem „véd és dacszövetség”, hanem inkább a területi épség biztosítására lett megkötve. És ebben az értelemben nekünk még is több közünk van Elzász-Lotharingához, a mennyiben az a szerződés megkötésekor már Németországhoz tartozott.

Ezek után lehet a Bismarck beszédét megérteni és ezek után lehet megérteni azt a tényt, melylyel Galiczia határainál az orosz haderő összpontosítását nézdegéjük. Kell is attól tartani. Hiszen attól függ Németország magatartása, vajjon amahad-erő támad-e? Dehogy támad! Mindössze is arra való, hogy egy balkáni összeveszés esetében Lengyelországot megszállva tartsa, nehogy ott valami zene-bonát csináljunk; a mi benyomulásunknak esetleg ellentálljon és haderőnk megossza. Hanem a tényleges összeveszés, ha lesz, a Balkánon lesz. Én legalább ezt hiszem.

Oroszország azokat az előnyöket, melyeket neki a Balkán nyújthat, bizonytalannal fel tudja fogni. Ha Lengyelországban lázadás ütne ki, az csak az orosz ellen üthetne, míg a Balkánon, hol a népet az orosz szabadság mellett még mindig reménytel lehet fanatizálni, csakis az orosz mellett, amint hogy foly is az alattomos igazság folytonosan is, valamint hogy a pucsek nem egyébre valók, mint a nép kedélyének izgatottságban és ében való tartására. Itt formális összeesküvések lapanganak, sőt hirdette van, hogy a tavaszra valami készül. Szóval a Balkán alatt egyre készülnek az orosz akción, s hozzá ott van Montenegró kilátásba helyezett támadása, melyet bizonyosan sok apró betörés támogatna. S ami fő, itt a nélkül veredhetnek az orosz, hogy Németország beavatkozásától kellene tartania. Ha bir, egyszerűen kiver bennünket a Balkánról és ezzel vége.

Igy kell értelmezni a Bismarck herceg beszédét, az az ehoggy másképpen, csak úgy, a int az elmondott. „Bulgáriáért nem fogunk veredni, hiszen tulajdonképpen azt sem tudnánk, hogy miért veredünk.”

Es ebben az értelemben, a Bismarck herceg beszéde, Európa többi nemzetére nézve békés és, másrészt intés az oroszok, hogy Galiczia felől ne támadjon, mert akkor katasztrófa, holott a Balkánon, Ausztria-Magyarországgal magával szép csendben leszámolhat, a nélkül, hogy a többi Európát felkeltené.

Hanem a beszéd, a német érdeke és

hoz illett, a hátulról ülésem s gyöngédn karkötőmet bántam, s melyen elgondolkoztam, midőn hirtelen egy hangos lármás és reccsenés hangzott fel előttünk az országútról.

„Hüllő!” kiáltá egy ur, ki éppen kocsi mellett lovagolt el; ez egy borzasztó eset!”

„Mi történt?” kérdém felugorva és a kocsi ülése felett szejjelmezve. Emelátványt sohasem fogom feledni. Láttam a kocsi, lovat, melyen Móricz és Rody ültek a me-redek mélységbe lerohanni, mely az országút szélén volt — lezuhantak egy több mint száz lábnyi mélységbe. Haromszor láttam a kocsi, lovat körülforogti, de azután nem bírtam többé oda nézni.

„A ló megvadt, s tul ment az ut szegélyén!” magyarázta az idegen sapáttan. „Oda lovagolt, hogyha lehet segíték valamit,” tevő hozzá, s elvágatott.

Én nagynénémre, majd Mrs. Vane-ra néztem, azután olyan mozdulatot tettem mintha kiakartam volna ugorni a kocsiból s utána sietni az idegennek. „Maradj helyeden gyermekem, mondá nagynéném karomat mefogva, „lehet, hogy nem is oly borzasztó a dolog, mint a hogy kinéz.” De dacára megnyugtató szavainak ő is haláláspadt volt és ajaka remegett. „En meg vagyok győződve róla, hogy még az országuton mindnyájan kibuktak,” mondá Mrs. Vane mindkét kezemet megragadva, s azt megszorítva. Négy kocsi válszított el bennünket a látvány színhelyétől, s az egész tér tömve volt lovakkal és izgatott emberekkel, kik előre akartak rohanni. „En oda akartok menni!” kiáltám kezemet kiszabadítván igyekezőm. Mindent inkább képes vagyok elviselni, mint ama borzasztó bizonytalanságot.”

„Csak az utban lenni s akadályoznád őket,” mondá nagynéném, légy türellemmel, ama idegen ur bizonyára fog nekünk hírt hozni. Meg lehetés róla győződve, hogy nygbatyád a helyszínen van. Nem engedlek Nóra, kivanom, hogy maradj.”

„Türelm,” igen ezt könnyű mondani, midőn minden peroz egy örökévalóságnak t-nik fel.

Végre visszatért az idegen; viruló arca hamuszínű lett és ajkai idegesen rángatóztak, midőn lovával szorosan a kocsi mellé állt.

állappontra nézve ragyszerű és hatalmas méretű bebizonyította, hogy a két szövetséges közlő Németország az, mely biztosítva van éjszokról-délről, keletről és nyugatról, de Ausztria-Magyarország bizony nincs. Mi számítatunk, — feltételesem, — a balkáni államok hadseregére, talán Törökországra, holmi angol hajóhad tüntetésre, és kiváltképpen magunkra. Ezért nem akarunk ajtóstól a házá rohani s ezért kerülgetjük a háborút mi is.

Végre meg kell jegyeznem, hogy az angol pénzügyi organuma, a londoni „Economist” ugyancsak azt állítja amit én, hogy a csár nem magától megy a háboruba ha megy, — hanem viszik.

Legújabb posta.

Háborus hír. Varsói ügyvezett magántávírók megértesítik, hogy újabban négy gyalogezred jött a határra a terespoli vasútvonalon. A doni, kubanai és tereki kizakok közt lázas hadi készüldés uralkodik. A harcoképes 18—50 éves férfiak közt a kormány pénzét oszt ki, hogy azon lovakat vásárolhassanak.

A német trónörököséről tegnap közölt táviratunkat, meg a következőkkel egészít-hetjük ki: Ma okenzie bizonytalan időre halasztotta elutazását. A z operáció óta többféle nem egészen megnyugtató jelenség merült föl, és az orvosok véleménye egymástól ellentérenél fogva Mackenzie felkérték, hogy maradjon, míg a gégefert alaposan megvizsgálhatja és az egész bajról jelentést tesz.

A trónörökös állapota egyáltalán nem változott rosszabbra, jöllehet általában nem egészen kielégítő.

NAPTÁR.

Február 19. Vasárnap. Rom. cath naptár A. 1. Konr. Prot. naptár A. Inv. El. G. Görög orosz naptár (február 7.) C. 6. Parthen, Nap két 7 óra 3 perczkor. Nap nyugszik 5 óra 28 perczkor.

Február 19. Az aradi iparosok első betegsegélyző egyetlene kügyűlése d. o. 2 órakor (magyar-utcai ház.)

Február 19. Az aradi hadász betegsegélyző egyet rendkívüli kügyűlése d. u. 2 órakor (Püzl. kávéház.)

Február 21. Az aradi és aradvidéki román nő egyet kügyűlése.

Február 25. Román-bál Aradon („Fehér-Kereszt.”)

Február 26. Az aradi önkéntes (uj) tüzöltő egyet kügyűlése.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

(Még jelen mind-n nap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre . . . . . 12 frt — kr
Fél évre . . . . . 6 „ —
Negyed évre . . . . . 3 „ —
Egy órá . . . . . 1 „ —

Vidékre széküldve:

Egy évre . . . . . 14 frt — kr
Fél évre . . . . . 7 „ —
Negyed évre . . . . . 3 „ 50
Egy órá . . . . . 1 „ 20

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az

„Nos?” kiáltottak mindnyájan egyszerre. „Mi történt? Megsebesült valaki?”

„A dolog nagyon rosszul áll,” mondá komolyan, „kettő a fiatal emberek közül szerencsésen megszabadult, de a harmadik, bizonyos Beresford, a ki a gyepelőre kapaszkodott.”

„Nos, azzal mi történt?” kérdé Mrs. Vane balkan, mintha a sírból szólna.

„Azonnal meghalt.”

„Többet nem hallottam. Különös zugást éreztem fülemben és elájultam — először életemben.

Hogy meddig voltam az állapotban, azt nem mondhatom, de midőn ismét magamhoz tértem, az országút mellett a fűvén feküdtem. Egyik kezemet nagynéném dörzölte a legnagyobb félelemben, a másikat Mrs. Vane. Ruhám ki volt gombolva s arcom s hajam csupa víz volt; nagyon fáztam.

„Hol vagyok?” mondám mélyen felso hajtva. „Mi történt?”, kérdém, felülni igyekezte. Hirtelen visszatért öntudatom. „Oh, én mindent tudok!” kiáltam s arcomat borzadva fedtem el kezeimmel.

„Nóra, kedves gyermekem,” j mondá nagynéném, „a dolog nem all olyan rosszul, mint gondolod.” Ő nem —

„Nem halt meg?” kiáltam lélekzet után kapkodva és mély félelemmel néztem nagynénémre.

„Még mindig felérek két holt emberről, Nóra,” mondá egy hang közvetlen mellett, ha szemem nem esaltak, Móricz állt itt és a legnagyobb csodálkozás titkrozódott vonásából. Halántékán egy nagy seb vért; karja fel volt köve, és kabátja, mely csupa sár volt, rongyokban eslingött le róla, de mindezek dacára láthatóan élénk volt!

„Oh! Mennyire megkönnyebültem ebben a pillanatban! Oh, mily mélyen és boldogan sóhajtottam fel! Az érzések hirtelen változása annyira erőt vett rajtam, hogy csaknem másodszor is elájultam — az örömtől!”

Igen, azonban nem volt többé „semmi kétség az iránt, hogy magaviseletem nagyon kompromittált. Azon birre, hogy Móricz meghalt a legteljesebb módon, a nyílt országuton ajúltam!”

Most pedig itt állt mellettem — elevenen — és komolyan és aggodva nézett reám.

(Folytatása következik.)

előfizetési díjakat mielőbb be kell deni szivaskedjenek, hogy a lap pontos expedicióját fenntartás nélkül folythassák

Az „Aradi Közlöny” szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Az aradmegyei takarékpénztár ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja XVII. rendes évi kügyűlést, melyre a részvényesek figyelmét e helyen is felhívjuk.

— Az országos kereskedelmi szövetkezet megbízásából Szánthó István a szövetkezet meghatalmazottja Aradon idők. Engedélyt nyert a kapitányi hivataltól arra, hogy ma délután két órakor a Stróul féle ház termében értekezletet tartasson taggyűlést, melyre az érdekelteknek meg kell jeleniük. A szövetkezet tulajdonképpen igen jó hatással működik. Olcsó árakat szerez tagjai számára, megfelelő hírt nyújt azoknak, kézz munkákra előleget nyújt s azok elárúsítását közvetíti.

— Marhatüdővész Aradon. Már rég óta keringtek Aradon különböző hírek arról, hogy a Neumann-estvérek szeszgyár telepén a marhák között erősen szedi áldozatait a ragályos tüdővész. A városi hatóság által megfektet felterjesztés folytán a miniszter lelkéde Kili ma a Miklós központi-állatorvost, ki már hosszabb idő óta Aradon idők s itt is marad addig, míg a járvány teljesen elfojtja lesz. Az ökrök mind vesztgár alá helyeztetek s az istállók meg lettek fertőtlenítve. Eddig megvizsgáltott 1150 ökrök s Kili ma konstataálta, hogy 165 darab ökrök esett a ragályos tüdővészbe s már előzetesen 13 darabon mutatkozott a kór s így összesen 208 ökrök beteg. A járvány továbbterjedése ellen szigorú óvintézkedések tétettek.

— A bárczák. A város pénztárából jón, hóban a nagyobb pálinkamérők által a kisebbek részére eladott pálinkamenynység után bemutatott bárczákra összesen 522 frt 20 kr fizetett ki.

— Elutasított óvás. Emelítettünk I. pontban, hogy a közúti vaspálya részvénytársaság óvást emelt az ellen, hogy az ő Holt-Maros-hídjuk a közönség által tömegesen használtassék. A tanács ez óvást a tiszti ügyesség véleménye alapján elutasította azon indoklással, hogy a társasággal kötött szerződés értelmében a közúti vaspálya minden vonala használható a közönség által, másrészt pedig az eddigi gyakorlat eltiltása teljesen lehetetlen.

— A Neumann-gyár kintüntetése. Az országos magyar iparügyesület gyáripari szakosztálya csütörtökön tartott ülésében a Neumann testvérek aradi szeszgyárát arany éremmel való kintüntetésre hozta javaslatba. Ily kintüntetéseket az orsz. iparügyesület a gyáripar terü tanúsított haladásért és versenyképességért szokott osztani.

— Locs-pocs-ban uszik Arad a cipé szeke nagy öröme és a közönség még nagyobb bosszuságára. Az olvadás utcán, tereken s az aszfalton ujra megindult, s hogy még kihalhatatlanba legyen, tegnap délelőtt órákig hullott a hó s eltűnve a szennyes áradatban, kétszer akkora duzzasztotta azt. Valóságos hóisség kell ahhoz, hogy egy pár utcát végig járjon gyalog az, kit sorsa erre készítet. A házról (a hol van) a csatornából csap a járó-kelőkre a víz, a hol pedig nincs (pedig hány helyen nincs) halapra, kabátára, köpenyre s turnúre szakad a jó magas eresztől a hólé. Egy szóval kedélyes állapot, melynek csak az örül, a ki a még mindig fontos kalandó mellől nem kénytelen kimoszulni, s a kényelmes zsályékból filozofálhat és hallgatja mint csurog a házfedelek téli fehér prémje az eresztől.

— Magyaros heringek. A mulatás korzaka után im bekövetkezett a nagy bójt s régi szokás szerint ezzel együtt evadja a heringnek. S a mint a farsang mindenféle rossz idő dacára ki nem megy a divatból, úgy megmarad a hering is kedvelt eledelnek a sok eledelnek között, ha divatja szerint módosul is. Ilyen divatot fedeztet föl, meg pedig magyarosnak egy bécsi újsg, mely a magyarosan elkészített heringről a következőket írja: három marinizott hering tejét szintén át kell szűrni, aztán meg két heringnek bőrt lehuzni és apróra vagdulják a húst. Erre egy fokhagymát és egy jókora almát reszelnek meg, azután három keményre főtt tojásagáját szűrnek át és hozzákevernek négy deka r. finomán tört porított mandulát. Az eddigi alkatrészeket két dekliter sűrű tejfő-he teszik és ebbe behelintenek tört cukrot, paprikát és sót. Ha ez mind együtt van, akkor addig kell az alkatrészeket összekeverni és néha-néha ezeket hozzátenni, míg sűrű saucé lesz belőle. Ezt a mártászsört ételt lapos ívegtáblára öntik át és a három ujjnyi vastagságu darabokra szeldelt marinizott halakat reá rakják. Közben a tál széle zöld és vörös csöves paprikát tesznek és ezzel kékzen van az étel, mely állítólag a heringnek legpikánsabb elkészítését tünteti fel. A heringkészítés e módja, — ha értünk hozzá, pedig értünk, — csak annyiban magyaros, a mennyiben paprika is szerepel benne. Egyébként az „elomek,” melyek az elkészítéshez szükségesek, elég jó iz-harmoniat képezhetnek, s azért elűrhajtuk a magyaros elvevését, s azért jussunk a hozzá: valamint hogy a legzamatosabb frankfurti kolbászokat is tudvalegőleg Bécsben csinálják.

— Az ügyvédségről szóló törvényjavaslat tervezetének áttanulmányozása és véleményes jelentésfelteletre kiküldött bizottság február 21-én délután 3 órakor a kamara hivatalos helyiségében ülést tart, mely alkalommal a tervezet folytatását tárgyalhatni fog. Ezen ülésre a kamara tagjai meghívom és egyszersmind értesitem, hogy a tervezet a hivatalos helyiségben betekinthező. H. S. Sándor s. k., elnök.

— Tetszhalott? Temesvárott egy Frank Izidor nevű úgnök hirtelen halállal mult ki.

ugy azonban, hogy a gyanus esetben a halált meg nem állapították. Ennélfogva a kapitányi hivatal elrendelte, hogy a koporsó nyitva maradjon és esetleges tetszhalál következményeinek kikértilése végett a hulló csak holnap délután adassék át a földnek. Mindaddig a hulló az izraelita temetőn levő szobában házbán őrzendő nyitott koporsóban, azonkivül melléje férfior állítandó. Dr. Löwenbach Jakab városi tb. főorvos a hullát holnap délután még egyszer megvizsgálja és csak ezután temettetik el. A oszlád lépéseket tett, hogy a rituális temetés elhalasztassék. A lépéseknek fogantatja is lett és a temetés csak később fog végbemenni. Addig is a hullát többször megvizsgálják, hogy megállapítsák, vajjon nem-e tetszhalott.

— Ladik Gusztáv dr. fiatal aradi ügyvédet, ki a „ársadalomban oly hamar kedvelté vált, a császártüdő gondokká neveztek ki. Ladik dr. a kinevezésről táviratilag értesítettvén, tegnap este utazott el Budapestre, hogy állását haladéktalanul elfoglalja.

— Hadkötelesek nősülése. A honvédelmi miniszter f. é. 7357. sz. a. — egy Temes vármegyében előfordult eset alkalmából — kimondatta, hogy azon hadkötelesek, kik születési évükkel fogva a harmadik korosztályból már kileptek és a hadsereg vagy honvédség kötelekeiből tartósan szabadságot tartak, kivétel es nem nősülése engedélyre már nincs szükségük és szabadon nősülhetnek.

— A Kölcsey-Egységület ma d. e. 11 órakor tartja rendes évi kügyűlést a városháza emeleti kistermében, melyre az egyesület alapító és a rendes tagjai egyenlet meghívattak. Tárgyak: titkari jelentés az 18-7. évről; a számvizsgáló bizottság jelentése a pénztár és vagyon állásáról, a f. év bevételeinek és kiadásának előirányzata; a költségvetés tárgyalása; esetleges indítványok Aradon, 1888. évi február hó 19. Az elnökség.

— Még egy betörési kísérlet. A tegnapi virradó éj folyamán egy jómádár, talán az előző példakon buzdulva Blau János o ruhakereskedésbe akart betörni. A tulajdonos reggel vette észre a kltlő ajtó-táblákon egy éles véső nyomait. A betörés azonban nem sikerült s az ipzse abban hagyta munkáját, talán egy aramennőtől jűedt meg vagy, a mi azonban kevésbé valószínű, a poszton álló rendőr fejezett elaludni. Az utóbbi időben annyira gyakorivá vált betörések után itélve nem lehetetlen, hogy egy egész betörőkonzorcium ütötte fel Aradon tanyáját s osaknem biletetlen ügyességgel és szerencsével végzi munkáját. Nagyon idősezt volna, ha a rendőrség figyelmét ez, a feltetés magára vonná és tekintetben is megindítatnék a nyomozás. A csütörtök éjjeli betörések ugye en a vizsgálat folyik, de eddig nincs oly biztos nyom, mely a tettes kiltének megállapítására vezethetne.

— Tolvaj, sikkasztó okmányhamisító. Változatos multú fiatal ember állt pénteken a szegedi törvényszék előtt. Schwarz H. Mik-sának hívják, Aradon született és tisztoséges szülők gyermeke. A fiatal embernek mozzalmas multja van; a hadseregben mint egy-éves önkéntes szolgált, Gruber Aradon őránnál mint sezdő, majd Pollak Armin bepesti építésznel mint rajzó volt alkalmazva. Mind-egyik állása olyan volt, hogy tisztoségesen megélhetett volna. De könyvesmél volt és több renibeli oly bűnt követett el, a miért a vádlottak padjára került. A mai napon lopás, sikkasztás és okmányhamisítás miatt állt a törvényszék előtt, a mely következőkép alakult meg: Elnök Rósa Kálmán dr., szavazóbírák: Onitlu Elek és Faragó László, jegyző: Hevesi Albert. Közvádó: Kövessy Gyula. A vádlott védője Fekete István ügyvéd volt. Az elnök lezeglőször Pöschpilis János 46. gyalogezredbeli őrmester panaszost hallgatta ki. Ért elődaja, hogy 1885-ben egy 15 forint értékű ébresztő-órát adott át Schwarzznak javítás végett, de azt, bár többször sürgette, nem kapta tőle vissza. E közben a vádlott katonai szolgálatba lépett és az őrmester jelentette őt az aradi katonai hadbírósnak. Erre Schwarz — hogy a büntetést elkerülje, — egy más ébresztő-órát küldött neki. Az elnök konstataálta, hogy az aradi katonai hadbírósig Schwarzot azért az esetért tiz-háti súlyos börtönrre ítélte, de az ídeltelt a katonai főtörvényszék megsemmisítette, mert a vádlott a sikkasztást még a katonai szolgálatba lépése előtt követte el. Schwarz tagadja, hogy az órát elikkasztotta volna, de azt beismeri, hogy 1 év múlva adta vissza. Gruber iskola-utcai órást erről az óráról mit sem tud. Ezután kihallgatták Wagner Józsefet, a budapesti Reiter kávéház főpincézét, és Klein Sámuel budapesti detektiveit. Wagner elődaja, hogy vádlott a Reiter-kávéházban Reiter Mihálynak a „Duna” biztosító-társaság főkönyvezetőjének a teli kabátját egy alkalommal magára öltötte, de 3 észrevette, letartóztatta és által-álta Klein detektivek. A két tanu egyhangul azt vallja, hogy mikor Schwarzot megfogták, keresést szinlett, kereste a saját kabátját és mikor nem találta, kárterítést követelt. Pollak Armin és Abelas Móricz budapesti lakosok vallomásaiból kitűnt, hogy a Schwarznak télikabátja nem is volt. Végre bejelölték azt is, hogy Schwarz egy szegedi bizonyítványt a keltét — a melyet Gruber órástól kapott — a katonaságnál leendő alkalmas használhatás végett meghamisította. A törvényszék a vád-évszedszék meghallgatása után Schwarzot négy év fogházra ítélte, a melyből a vizsgálati fogházban töltött 3 hónap leszámittatik. Az ítéletben ugya közvádó, mint — védője tanácsára — a vádlott belenyugodott.

Folytatás a mellékleten.

Az aradi polgári lakareképzőztér igazgatóságának elnöke, Rozsnyai János és Mátyas, lapunk mai számában hozott a minoriták házában elkövetett betörésről szóló újdonságra vonatkozólag annak közlésére kért fel bennünket, hogy nevezett pénzintézet igazgatóság gondoskodott arról, hogy a részvényesek pénzét a betöréstől biztosítsa. Nevezetesen az aradi polgári lakareképzőztér egy legújabb szerkezetű aszélóztól vaspán-czából készült nagy Wertheim kasszát rendelt, a milyen eddig Aradon még nincsen. E pénzárak ugy vannak készítve, hogy az azokban levőkhöz a betörési technika legújabb „víványával” — még ha a betörőknek teljes 12 órai idejük van is a munkára — teljes lehetőséggel hozzá férni. Oly szilárd és pénzárak rendkívül vastag acélvas anyaga, hogy azon a legcélszerűbb fúráló, vagy bármilyen lejtőkötésű betörési szerkezettel is lehetetlen lyukat fúrni. Azonfelül a minoriták is most már a példán okulva, bizonyára fognak vásárolni azot osináltnál a boltjátok feletti kis ablakokra s így a részvényesek egészen nyugodtak lehetnek, hogy betörők nem fognak értéktárgyaikhoz férkőzni. — Ezzel kapcsolatosan felelünk, hogy az új pénzintézet valószínűleg már márczius közepén megkezdí miködését.

Nyilvános köszönet. Az I. aradi hadsereg-egylet által e hó 12-én rendezett álar-czos balon a következők voltak oly szívesek felülfizetni és p. Falk Miksa 5 frt, Ormos Péter 2 frt, Boros Béni 2 frt, Edvi Il-lés László 5 frt, Murr és Fajér Singer (Bécs), Magyar (Bécs), Eppinger (Bpest), Goldstein (Bécs), Roth és Rosenberg (Bécs), Steiner és Frey, Kont és Klein Bpest, Springer Már-ton, Pözl Vilmos, N. N. bécsi utazó, Dr. Barabás Béla, Schaffer Lipót, Beck Adolf 1—1 frt, N. N. 50 kr. Halasa Lajos (Nagyenyed) 50 kr, Iparosifjók önképzőre 2 taller és 3 db. husza, valamint Krecsányi Ignác szin-igazgató, és Nyilassy Mátyas és Litzemayer nővérek valamint az összes közremöködő színtársulati tagoknak, kik önfeladást kö-zremöködésükkel az estély sikerét előmozdí-tolták, az egylet nevében ez uton is hála-köszönetünket nyilvánítjuk. A rendező bi-zo tság.

Az aradi iparos ifjak önképző- és betegségi-egylete február 12-én tartotta rendezévi közgyűlést, mely alkalmával a közgyűlés elfogadta, hogy az egyletnek zászló szerkesztését be, s e régett egy bizottság meg is alakult. A közgyűlés a tisztújítást a következőképpen ejtette meg: Elnök Ba-rabás Béla dr., alelnök: Barabás Lajos, fő-pénztárnok: Rácz Sándor, al-pénztárnok: Ko-csis Pál, jegyző: Glutig Lajos, ellenőrök: Renner Rezső, Müller József, gondnok és könyvtárnok: Adam József, választmányi tagok: Brany Péter, Galányi Gyula, Geo-rgiades József, Jozsv Arzen, Kuruski Jó-zsef, Mora Mátyas, Manus Lajos, Mezős László, Renner István, Schwartz Ignác, Sohneider Károly, Pozszipán János, Póta-gok: Hubert Péter, Imre Kálmán, Nagy Béla, Sajti Sándor, Ulman József, Weidauer Antal, Számvizsgálók: Kiss András, Scheffer, Ferencz, Tóth József.

A városi bérházban bérelt bolthe-lyiségek egyikének tulajdonosnője, Ka-be-bó Katalin az iránt folyamodott, hogy a 900 frtnyi bérösszeg 700 frtra szállíttassék le. A tanács e kérelmet elutasította, mivel egy ízben már le lett a bér szállítva, ma-rezt pedig a kérelem teljesítése esetében a többi bérők is igényt tartanak a bérelen-gedésre s így a város jóvelmele oáokkennék.

A kereskedő ifjak társulatának mai előadásaira, melyek Eötvös Margit k. a. és Dr. E. Ilés Karoly ur által fognak az egy-let helyiségeiben megtartatni, — ismételen felhívjuk közönségünk figyelmét. Kezdet fél 4 órakor.

Elgázolás. Tegnap délen, midőn a gyermekek az iskolából hazamentek, egy vidéki ur fogat, a kocsiának ügytelensége következtében a temesvári-aradi vaspálya első számú őrenek a fiát, K. tó Lászlót, az új telepi iskola első osztályu tanulóit elgázolta. Szerencsére azonban — a mint a külső nyo-mok mutatják, csak csekély mérvű sérüléseket ejtett a szegény gyermekek.

Uj lámpa. A gázgyár igazgatósága értesítette a tanácsot, hogy a Bem- és Sz- István-utazók sarkára közgyűlési határozat-al megrendelt lámpát, mihelyt az idő en-gedi, felállíttatja.

Nyilvános köszönet. Az első aradi betegségi-egylet és temetkezési egyletnek pe-dig a menházal javára adoztak: Grosz-mann Jakab dr. ur 25 frtot, Klein Gusztáv 16 frtot, Orosz Ignác ur 12 frtot, Anto-novits Miklós 4 frtot, Tóth 4 frtot, Aussen-burg Mór 3 frtot és Krón Lipót ur 1 frtot, mely nemesszívú adományokért a jó-tékonyozól nevében ezenel nyilvános köszö-net kifejezték. Arad, 1888. évi febr. 17-én Az elnökség.

Alarczos bál. Kurtioson f. hó 27-ére egy alarczos bált terveznek 50 kros belépti díjakkal.

Tüzeset. Kurtioson Löwinger Ferencz kárára egy szakmákkal 120 frt értékben leégett. A kassza biztosítva volt az első ma-gyar általános biztosító társaságnál.

HAZÁNK ÉS A FŐVÁROS

Az udvar Budapesten. A király ki-sérletével reggel 7 órakor a magyar álla-mvasutak külön udvari vonatán Budapestről (Gödöllőre) rándult, honnan délután 3 óra 49 perckor érkezett vissza. Az elutazásnál és a megérkezésnél a pályaudvaron a hatóság ré-szérő: Pékáry József főkapitányi helyettes volt jelen, az udvari vonatot Langer fel-ügyelő, Thaly felügyelő és Müller osztály-mérnök kísérte. A csutortól kihallgatáson a király Szalaszky Gyulát, Nyitra megye főispánját is fogadta és nagy érdeklődéssel kérdézködött a hó által okozott bajok fe-lől, mert tudvalóvólag Nyitra megyét és kü-lönösen Nyitra városát sújtották leginkább a nagy havazásokkal egyes hózárvatok, me-lyek a közlekedést heteken át teljesen meg-akadályozták. — Mária Valéria főher-czogónő jelen volt a népszínház előadásán,

hol különös kívánságára a „Falu rosszát” adták.

Trefort beteg. Trefort Ágost mi-niszter, mint részvétellel értesülünk, csütörtök-este hirtelen megbetegedett. Háziorvosa Nagy László dr. tanácsára azonnal Korányi tanárt hívtatták, ki lobos bántalmat konstá-tálta a miizter tüdőjében. Péntek délelőtt újra konziliumot tartott Korányi tanár a háziorvossal s ennek eredménye a gyógy-kezelést Korányi tanár vezeti.

Öngyilkos szerelmesek. Dévár-ól jelenik péntekről: Maros-Illye mezővá-rós megdöbentő csemény színhelye volt. Szilágyi Antal szobalaprólási irnok és unokatestvérének Szilágyi Jánosnak fiatal nejét az előbbinek lakásán halva találták. Szilágyi Antal — saját feljegyzése szerint — 1887. év márczius hónapjában viszonyt kezdett unokatestvérének fiatal és szép ne-jével s viszonyukról s öszejöveteleikről rend-zeres naplót vezetett, melyet a férj ezimére hátrahagyott. A mult heten Antal Dóván végre eldöntötte az örkösöknek unokatest-vérét Szilágyi Jánost nevezte meg. A nő a mult éjjel 11 óra tájban eltávozott hazul-ról s egyenesen kedvesének lakására ment a hol menyasszonyi ruját öltött magára. A látós viszony két szerencsétlen áldozata nem tűrhette tovább a bűn tudatának sú-lyát s megerlelődtét bennök a szörnyű el-határozás. Öngyilkosok lettek. Az asszonyon három, a férfin egy lött sebet találtak. Eb-ből következtetik, hogy a férfi előbb agyon lövette kedvesét, aztán egy jól irányzott lö-véssel a saját életét oltotta ki.

Rövid hírek. Pozsonyban Manns-berg lovag alezredes megörlött és már el is szállították a tébolyházba. — A z á g r á b i törvényszék hat évi súlyos börtönrre ítélte Malecz ügyvédet és volt képviselőt, család és váltohamisítás miatt. — A z e g e d i törvényszék sajlóport indí-tott a „Csongrádmegye” című lapszerkesz-tője, Sz. Kovács Pál ellen, ki a birkást gyau-nusító czikket közzét, a pert márczius 8-án tárgyalják. — Z s e b e l y e n a Hoffman-féle gőzmalom teljesen leégett s bár szépü-let biztosítva volt, a tulajdonosok nagy kárt szenvednek. — Győrött Rindauer Béla bécsi ügynök anyagi zavarok miatt kivégezte magát.

NAGYVILÁG.

Óriási tüzveszek. Newyorkból sür-gönyzik: New-Yorknak legnagyobb nyomdáj-át, az „Emirat” óriási tűzvesz pusztította el. Két hírlap-nyomdát és egyéb szertárakat tett tönkre a láng. Több emberélet is esett áldozatul. A kárt egy negyedmillió dollárba becsülik. — Providencia-ból, Rhode-Island fővárosából is nagy tüzet jeleznek, mely nagyszámu kereskedőházat és több palotát hamvasztott el. Itt a kár fél millió dollárra rug.

Wilson a törvényszék előtt. Wil-son, kiket viselt dolgai megküldtünk az öreg Greyt is, mégsem kerülhette el sor-át: A vádlottak padjára került. Egyben csütörtökön kezdtek meg a tárgyalást s természetesen, hogy az egész kivánsi Parisotti szereltt volna lenni. Megis telt a termék minden zuga. Wilson sápadt arczal jelent meg, de különben nyugodtan, angolos fle-gmával viselte magát. Négy vádlott-társá-van: Ratazziné asszony, Ribeauden, Dubreuil és Herbers. A két utóbbi ügynök, Ribeauden pedig a Wilson lapjánál működött s mint közvetítő szerepelt. Három affaire van ellenük vádként felhozva. Crespin gyáros gazdag-sága mellé becsültrendet is szeretett volna; Dubreuil ajánkozott, hogy megkerzi s el-vezette Ribeaudenhoz, ez viszont a Wilson-hoz vezette, a ki megígérte a protekciót a lap támogatása fejében. Később Ribeauden 200,000 frankot kért Crespintől s alkura ker-lőlven a sor, el is fogadott előlgett ötezer frankot. A mikor pedig a renjel késés Crespin trelmetlenkedett, Wilson maga fizette neki vissza ötezer frankját. A második kliens egy-Belloc nevű bankár volt. Tőle már csak öt-ven ezer frankot kérték. A harmadik ötven-száz: Legrand jobban járt; szíve vágya betelt, megkapta a dekorációt. Őt Ratazziné asszony ismertette meg Wilsonnal s a rend-jel állított 120,000 frankjába került. A vá-dírtban Wilson mint másodrendű vádlott szerepel s az ő részletes kihallgatására még nem került rá a sor.

Rövid hírek. Barezelonából táv-írják, hogy az apácák templomában dyna-mit-merényletet kísérlettek meg. A tőlény szerencsére a templomajtóban robbant föl s így csak egy apaca sérült meg súlyosan. Az épület erősen megsérült. A jelenlevők közt óriási rémület támadt. A merénylőt ed-dig nem fedezték fel. — Z. b o v i e s Fodor honvédszázados azért ment Egyptomba, hogy egy barátjának, a Hicks pász megsem-misített seregében szolgált báró Seckendorf-nak sorsáról bizonyoságot szerezzen a család-nak, mely azt hitte, hogy Seckendorf a ma-ladisták fogságában szenved: Zubovics ki-nyomozta, hogy Seckendorf csakugyan el-esett az előlelde csatában. — Az orosz e g y e t e m n e k ifjusága újabb zavargá-sokra készül, mert a kormány nem akarja visszavonni a sérelmes egyetemi szabályza-tot. — Nagy v e s z e d e l m e k hírei ér-keznek ismét: Kamphausen mellett bányá-lég robbanása következtében negyven munkás vesztette életét: Quebec angol-amerikai vá-rost pedig óriási tűzvesz pusztította el. — A n e m e t hadbírószék felmentette azt a Kaufmann nevű határórt, kinek neve a ta-valyi porosz-francia határ-áffaire során lett ismeretessé.

Színház.

— február 18. — „Don Caesar” a színház új operettje főnyes sikert aratott ma este, habár ez a siker külsőségeiben nem volt olyan zajos, mint a minő tulajdonképpeni értékekbe illett volna. A darab az ismert színmű meséjéből vette szövegét, a mi nagy ügyességgel van felhasználva, s a szebbnél szebb énekrészek: polkák, indulók, bardsok és hatalmas fin-

lék egymást váltják fel a rendkívül értékes és hatásos szöveg mellett. A közönség folyto-pon tetszéssel kísérte az előadást és főleg N. a m e t h. János (Don Caesar) és S o m l ó n á t (Maritana) halmozta el tapsaival. Németh J. kitűnően volt diszponálva, s egész bravur-al énekelte végig nehéz énekszámait. — F r a n k Borsika (Pablo), igen csinos volt értékes kosztümjében és éneketben, játékokban igyekezett tetszeni. És tetszett is. K i s s Mihály adta imponálva a Királyt, míg F e n y e r i (Fernand) és N y i l a s s y (Pannó) sok mulatságot szereztek. Nyilassy kup-léának a szövege azonban itt-ott-nagyon is erő-de azért sokat újrázták. Nem tudjuk eléggé ajánlani a kintnő izéssel megírott operettet a közönség figyelmébe.

Krecsányi Ignátz az aradi színház igazgatója tegnap írta alá a szerződést a temesvári színház bérleté a vonatkozólag B o n t s Dóme aradi kir. közjegyző urál. A szerződést Temesvár városának meghívottjü W i m m e r ur már magával vitte Temes-várba, hol jóváhagyás végett kögyűlés elé terjesztetik s az azután megküldött ellen-szerződés aláírása után az ügy teljes be-fejeztét nyer.

A Hunyady Magit jutalomjátéka iránt — mint örömmel értesülünk. — a közönség körében ószinte, lelkes érdeklődés mutatko-zik. Maga a darab az új fordításban nagy élvezettel kecsesget, míg a sokádmű mű-vezőnk alakítása (Stuart Maria) egyike lesz a legértékesebbnek, minőt a magyar vidéki színpadon kiforrott s öntudatos ké-tettségű színésznőtől csak vární lehet. Ké-tzeresen fogunk tehát örüdeni, ha az aradi színház közönsége hatalmas ovációt rendez Hunyady d. Margitnak, mert ebben az igaz művészet méltánylását fogjuk látni azon közönség részéről, mely Hunyady Margittól annyí kifogástalan alakítást látott az aradi színpadon. A jutalom-játék — mint már em-lítettük — szerdán lesz és ekkor „Stuart Maria” fog színe kerülni az E. K o v á c s Gyula új fordításában.

„Szép Heléna”-t Offenbach kitűnő régi operette-jét, az aradi színházban is felelevenítik a legközelebbi hetekben. A da-rabot most szerepezik és nem kisebb hatást várnak tőle, mint a népszínházban ért el. „Szép Heléna” jutalomjáték lesz. Egyenlőre csak annyit.

A jövő heti műsor. Vasárnap, febr. hó 19-án déltán 4 órakor félhelyarákkal: „Kösz a Jutka, az akasztott ár-va,” eredeti népszínmű 3 felvonásban; este 7 órakor „D o n C a e s a r” operette 3 fel-vonásban. Hétfő, febr. hó 20-án „F r a n c i s k o” Kedd febr. hó 21-én, „A k é z s a k á l l u h e r o z e g” operette 4 felvonásban. Szerda febr. hó 22-én Hunyady Magit jutalomjáté-kál berleszínben: „Stuart Maria” szomorjáték 5 felvonásban. Csütörtök, febr. hó 23-án „N e m j ö a t t u z e l j á t s z a n i” vigjáték 3 felvonásban. Péntek, febr. hó 24-én a vidéki színeszet nyugdíjlapjának javára berleszínben: „E g y s z e g é n y i f i j u t o r t e n o t e,” színmű 5 felvonásban. Szomb-at febr. hó 25-én: „A k i s h a d a g y,” operette 3 felvonásban. Arad, 1888. febr. hó 18-án. K r e c s á n y i I g n á c z színházgató.

Táviratok.

— A képviselőházból. —

Budapest, febr. 18. (Az „Aradi Köz-löny” eredeti távirata.) A képviselőház ma az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés változatlanul elfogadta. A hevesi kér-vény tárgyalásánál Ugron Ákos józsa-nak nyilatgántja, hogy a fejelelmi vizsgá-lat elreleltetett a polgár m e s t e r e l l e n. Tiszta miniszterelnök többek felszólalása után kijelnté, hogy azért foglalkoztatja e különben jelentéktelen ügy sokáig a házat; mert az e l l e n z é k a z i d é n i s a k a r e g y f ő -ispánt igazgatási eszközül hasz-nálni, mint tavaly. De mint akkor nem sikerült, most sem fog sikerülni; de nem azért, mert a többség védi, hanem mert a többség az igazságot védi. A ház a kérvényi bizottság jelentését elfogadta.

— A német trónörökös. —

San-Remo, febr. 18. (Az „Aradi Köz-löny” eredeti távirata.) A trónörökös gé-rő-jének nyilásába Mackenzie ma vékonyab-csövet vezetett be, de csakhamar kivette és az előbbi szélessébet visszahelyezte, mert a legegyszerűbb nehézség beállott. A trónörökös még folyton köhög és köp.

REGÉNY-CSARNOK

Szerelmes Mefistö.

— Regény egy kötetben. —

Írta: S e l y o m A n d o r

III. (6 Folyt.)

Ösmered a két szoba szenvedő lakóját, azt a halvány becseszt szemű nőt. Azt mondták róla, hogy szerencsétlen szerelem tette örülté. Sir, kacag egy-zerre és minden sóhajtása egy nevet em-leget. Karjait szenvedélyileg nyújtja ki, mintha magához szeretne ölelni valakit ajka csókra kész, szeméből lángoló érzés tör elő. — és midőn az apóló meg-nyitja a hideg zabanyt, felede egész napra a sóhajtás és megszűnt a szerencsétlen se-relem. Tiszán gondolkodik s fogalma sincs arról, hogy vannak órái, mikor beteg. Ez a nő is ki fog gyógyulni, pedig az ilyen esetekben érveltek ti legjobban a szerelem hatalma mellett. Hát meg az ilyen nevetés-ges hóbert, minő a tied is, melyet egy kö-zönséges, piazsi. — Miklós! kiáltá e szónál Sándor szik-rázó szemekkel. — Ne szakíts félbe, dörgé Zsendery, zuhanra van szükséged. Igen így nevezem őt. Hát annyira éretlen gyermek vagy, hogy egy józan gondolatot is szentelehtsz, egy nőnek, aki áruba dobja magát, annyira meg-felidekzed emberi voltodnak méltóságáról, hogy még egy ily nőnek is hinn tudsz, a

kinek azázan, a józanabbak, nem hiszek el, csak megfizetik hazugságait? És mindezt előttem leplezed le, a ki napok óta látom a többi leled leányokkal kacagni és mu-latni a korcsmai hősök durva élezeín, a ki hallom hízleget, könyvemlű beszédekét és látom, hogy megenged olyan dolgokat, a miket tisztességes nő messze utasít. De hisz-e mind csak a korcsmban történik. A ki-sérő lovagoknak nem is kell nagyon me-részeknek lenniök. Tegnap te voltál a szerenc-sés, ha akarom ma én, Ne légy vak, édes Sándorom, te jól tudod, hogy jóakaró szeretet köt hozzád, s csakis a te javadra beszélek.

Sándor meyeven nézett maga elé. Mik-lós kisérő szavai retentető hatással voltak rá s e z e k behatása alatt már megféle-dkezett azokról a könyvekről, melyek az előbb még felesillogtak emlékezetében, azt a tisztá, szent képet, melyet Irénről alkotott, lassan homályosulni látta maga előtt s azok a szavak mintha nem is úgy hangzottak volna már, mint egy szent kinyilatkoztatás. — És Miklós tényekről beszélt és miért volna oka neki hazugságokkal állami elő, de az nem lehet megsem — gondola — és bár szeretett volna megszégyenülést érezni a felett, hogy bizalma így megino-gott, a mardosó kigyó már ott volt szíve-ben és hiába akarta elaltatni bármivel, vére fellázadt a gondolatra, hogy e nő becs-te-len és érezte, hogy annyira szereti, hogy ennek bebizonyulása kettőzött halálát okozná. Próbált harcolni meg e gondolat ellen. — Miklós, nem lehet igaz, a mit a te szavaidd velem elhítheti akarnak. Oh, ha hallottad volna, mint beszélt Irén hozzám. — Hazug szavak. — Előítéleted tesz vakká. Honnan tud-nád te ezt. — Mert vannak bizonyosságaim!

Sándor mintegy villámsújtottan döb-bent hátra e szavakra, majd odarohant Miklósához, megragadta kezét s csaknem lihegve a belső láztól kezdé: — Ember, mit mondtál... ismételd... tudni akarok mindent... ne győzőrj... azt monddat, hogy tudsz valamit?... Miklós egy pillanaton komoran nézett Sándorra, s észrevehetőn vívdótt magában, hogy mit feleljen. Majd mintha egy vézete-s terv fogamozott volna benne s egy szil-árd elhatározás fogta volna el, erős hangon mondá: — Tudok.

E pillanatban csendült meg a kórházi csegytőre, jelezve hogy a főorvos a napi vizitációra indult. Miklós volt a napos; sietve nyult kalapja után és eltávozott. Sándor pedig elrohant a városba. IV.

A völgy virágot kap.

Dr. Endrei József kórházigazgató élte delén levő férfit volt Feleségét körülbelül 5 év előtt vesztette el s egyetlen egy le-ánya maradt a főorvos, kinek egész ide-jét a kórház igazgatása és a betegek gyó-gyítása vette igénybe s ki szabad idejét a város közgyűneinek szentele, korán belélt, hogy a kis Janka gondos nevel-tetését nem eszközölhet. Egy évvel neje halála után, midőn a gyermek 13 éves volt, zárdaiba küldte. Ott volt négy évig, annél-kül, hogy egyszer is eltávozott volna. A szünetekben mindig apja látogatta meg s a fiatal lány sosem is vágyódott a vilá-g lázába. — Nem ismerte még fiatal leánykorában azt a sok mindent, a mi a lelket hűszárgat, a kedélyt kaczer-sággal rongja meg. Edes atyjától öröklött meleg kedélye a zárdá ridég falai között is megudta őrizni úde természetességét melyet nem lepett el az a születes mo-gorvaság, a mi a zárdákba kikérült növe-nedéket rend-sen jelemezni szokta. Gyermek minden ízében, tele fogékonysággal minden szép iránt, és híjjával minden vágyának a feltűnés után. Az a négy év, melyet a zárdában töltött el, inkább külsejét változtatta meg. Az immár tizenhét éves leány hajad-onnát fejlett. Nem lehetett szépműk mon-dani, és mégis mindenkinek tetszett, nem is volt érdekes és mégis el tudott ragadni. Volt lényében annyi kellem, megjelenésé-ben annyi báj, hogy az ember önkéntelenül is elfogódva elfelejtett kutatni a szépség után. Karcus magas alakja a legar-nyosabb idomok mutatá, s vakító nyaka ingerlően sejtette teste hullamos, habos le-hérségét. Arcza egyike volt a legédesebb gyermekarcoknak, sejtélmes, bánatos szem-ekkel, a miknek erős ellentéte volt a ha-mis fitos orr, mely véghetetlenül kedvesen állott neki. Gesztenye barna haja simára szorítva s közepen elválasztva köríté homlo-kát, melyen ingerkedve játszottak a gön-dörre süttöt apró hajtincsek. Mosolygása csuffa tette a tavaszi napsugárt s csengő, édes hangja a kristálypatákk. Kedélyének alapvonása csapongó vigsga volt a gyer-mekeknek, melyben a léleknek oly köny-nyű örömet szerezni, és oly nehéz azt meg-szoromítani.

Atyján rajongásszerű szeretettel csün-gött s unncp volt szívének a nap, midőn láthatá vagy róla halhatott. Igaz, hogy nem vágyott el a zárdá falai közül, de csak azért, mert tudta, hogy édes atyja akarata az, hogy ott legyen. Azért már régen kelt szíve egyik zugában a titkos vágy, ott lenni édes atyja mellett s örömet, derűtségével derült szerzeni a munkában fáradó jó em-bernek. Endreinek is nem egyszer okozott fájdalmat a vágy, aranyos gyermeke után s midőn egy késő levél, vagy egy rövid-debb válasz által okozott aggodalom kelt szívében, avval együtt ébredt az elhatáro-zás, hogy tovább nem vár, és hazahozza gyermekét. Talán attól félt eddig a lel-kismereres pontosság és szigorú rend e-hajthatatlan embere, hogy a kis lány mo-solygása olykor-olykor el tudná vonni a köteles munka teljesítése elől, talán hitte, hogy a kötelességérzet erejénél nagyobb hatalom-má válhatik felette az el eleven pajk-os arc, melyet így csak a távoftól vé-l láthatni? Vagy azt képzelte, hogy a tul-ságos boldogság engedékenyvé tenné s engedékenysége nyomán megromlanék a szükséges figyelem? Pedig ez okokkal

szemben be kellett látnia, hogy Janka korához mérten e ház, melybe haza-költözött, épp oly alkalmas arra, hogy minden hűszágtól továbbra is ment legyen, mint akár a zárdá, és hogy a völgy ma-gányában úgy nőhetne fel addig, míg az életre megért, mint a szeretve ápoló virág! Ez okok a lélek vágya által is megsokszor-ozva végre döntöttek.

Zsendery sohasem látta még ily de-riült hangulatban az igazgatót, mint midőn most reggel üdvözölte.

Már messziről intett neki, majd barát-ságosan megrázta kezét.

— Jó reggelt kollega! Van-e újság?

— Egyelőre igazán nem tudok egye-bet, mint, hogy Radnay megérkezett.

— Helyes. Hanem kedvesebb vendég is van ám!

— Ugyan kicsoda?

Az igazgató a folyosó a lakára muta-tott, melyen viruló virágok között kandí-kált elő Janka mosolygó arcza.

— Megjött a kicsiké!

— Ah — sietett Zsendery az udvarias kijelentéssel — a völgy virágot kapott!

— No ez igazán szép volt a nagy nő-gyűlöltől! De talán menjünk a tourra!

(Folytatása következik.)

Szerkezetközi üzenet.

„Oh csak még egyszer!” (Temesvár.) Az első versszak megjelölésével és színezéssel van írva, de a második már elvészit teljesen az előbbi hangot és vét a forma ellen is. Ezt talán ki lehetne javítani és akkor közölhetnők.

Közgazdaság.

A tűzbiztosítási ügyéről.

Budapest, február 18.

(S.) Inter arma silent musae... Az orosz hadiközvetlődek és a német birodalom által hadicélókra felveendő kölcsön annyira előlignál, az egész hazai sűjtöt, hogy e mellett, kulturális és közgazdasági érdekeinket illető több vitalis kérdés hát-terében szorul; így a tűzbiztosítás ügye is a országban a legutóbbi idő óta alig került szóba: ez az ügy pedig, mely korunkban már minden művelt állam anyagi fejlődésének és közgazdasági életének egyik jelentékeny tényezőjét képezi — mindinkább nagyobb tört kezd maga részére hódítani és ezáltal országos jelleget kezd önteni, mely nem rég nemcsak Németország hanem az osztrák, sőt pár hónap előtt Horváth képviselő felszólalása folytán a magyar ország-gyűlésen is már az eszmecsere tárgyát ké-pezte a tűzbiztosítás és a miniszterelnök akkor megis ígerte, hogy fontos ügy me sokára törvény által radikálisan fog rendezé-tüti.

Kétségkívül bebizonyult tény az, hogy valamely országban minél szélesebb körben van elterjedve a biztosításúdvös intézménye és minél nagyobb lendületnek örvend a biztosítási ügylet, annál fejlettebb kulturális viszonyokra és rendezettebb anyagi körülményekre lehet ott következtetni, mert mu-tatja az, hogy ott a nép kebelében meg van ezen hasznos intézmény iránti kellő fogé-konyság és nem hiányzik az ehhez szüksé-ges anyagi jölet és a mennyire örvendünk — azt konstataálni hogy az utolsó évtized-ben Magyarországon ugy a tűz-, mint az élet-biztosítás roppant haladást tett; éppen oly sajnálattal kell megemlítenünk, hogy leg-utóbbi idő óta egy oly sajátos mo-zgalom indult meg a biztosít-ás terén, mely ha mielőbbi kormányi intézkedés útján meg nem gátolják, a leg-sajnosabb kimeneteli végeredményre juthat, mert a mint fájdalommal tapasztaljuk, főleg a földmivel osztály és a közép sorsos forog szóban.

Az országban működő idegen bizto-sító intézetek ugyanis az egyes közeg-gekben levő állandó ügynökségek szervezé-sére, melyek a biztosítási üzlet legfontosabb tényezőjét képezik, — mit sem akarnak ál-dozni és ezen házasog ügynöki hálózat kö-vetkeztében az illető társaságok oly csekély fizetért forgalmaznak, hogy kénytelenek lét-fenntartásuk érdekében, az üzletszerzésére mozgó ügynököket alkalmazni.

A mozgó ügynöki intézmény az „Adria” biztosító társaság által 1880-ban kezdeményeztetett, Rothausen (jelenleg Révész) volt az első, s minőségben ott működött első kö-zönség lett a mozgó ügynöki kar vezére; Rothausen annak idején alárazottta az or-szág minden vidékét ilyen köborló ügynö-kökkel, kiknek akkori működése nem sokira a legsajnosabb következményeket eredmé-nyezett; az illetők ugyanis jutalek jövedel-mük minél nagyobbra leendő emelése tekín-tetéből, a biztosításokat a lehető legmag-sabb árörökben vették fel és ez által a köz-nyében a tulbiztosítás iránti hajlamot fele-breztve, a gyújtogatásra nyújtottak alkalmat, minék következtében 1880, 1881 és 1882-ik években oly roppant számú öngyújtási tűz-ereken fordult elő az országban, hogy az orsz. statisztikai hivatal inditattva érezte magát a mindinkább sajnosabbnak mutatókozó körülményre a kormány figyelmét felhívni és az akkor erre vonatkozólag beérkezett hatósági jelentésekből is az derült ki, hogy a szapor-dó tüzesetek a közönségekben megforduló mozgó ügynökök rendelkezlenes működés-e okozta.

Ennek folytán a belügyminiszter 1882-ik évi szeptember hóban kelt rendelettel ezen mozgó ügynökök további műkö-dését korlátozta és a hatóságokat a tüzesetek szigorúbb megvizsgálá-sára utasítottta; mely rendelet követ-keztében a tüzesetek száma csakugyan jelen-tékenyen csökkent.

De annál észrevehetőbbé vált később a mozgó ügynökök akkor folytatott műkö-désének még egy sajnos következménye: és pedig a tudatlan közpön által a biztosítás felvételekor alá-íratott üres váltóírások utóhá-tása a bíróságok előtt; a mozgó ügynök ugyanis a szegény földműves gadi-jaratlanságát kiaknázva, a biztosítási díjak-

BRAUSWETTER VILMOS

chronometer és műtörás

a színház átellenében Aradon, Vörösmarty-utca 3.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt és jól szabályozott arany-, ezüst-, nikel-, zseb-, inga-, ébresztő- és 181-

ÓRAK,

valamint a világhírű Rodenstock-féle szabadalmazott

DIOPHAGMA

szemüvegek

570 az Aföldön kizárólagos nagy raktárát arany-, ezüst-, nikel-, acél-, teknősbéka- és szaru foglalatokban, gyári áron.

Tudományos alapon készült Refraktometer és Pupillo-Strabometer gyakorlati műszerek segítségével a szem látóképességének megfelelő szemüvegek kiszálgatásáért kezeskedem.

Hő- és légszűrők és egyéb optikai műszerek folyton raktáron.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

3 Narancs csak 10 krajczár

MARX és FEJÉR

FÜSZERKERESKEDÉSE

Aradon, templom-utca 1. sz. a „főhár kutyához.”

Ajánlja nagy választékú *czukorkáit*, kis pezsgős, szóda, liqueur és boros üvegeit *karácsonfára* aggatni, ki is nagy *viaszgyertyáit* különféle színekben, finom *salon-czukorkákat*, *mustkolbászt*, szép *fűzér*-, *hordó*- és *szultán fűgét*, *datolyát*, *görzsi gyümölcsöt*, *malaga-szőlőt*, *szultán-kenyeret*, *angol*, *bécsi* és *honi theakenyeret*, *kül* és *beltöldei borokat* és *liqueureket*, *arany* és *ezüst habot*, több nemes *fajú londoni theat*, nemkülönbön *ananasz*, *jamaicai*, *Cuba s Demarara rumot*. — Az ünnepekre ajánlja finom *liqueurrel* töltött

„VÖLEGÉNY” ÜVEGEIT

ajándék-tárgyakul.

KENDKIVÜL OLCÓ ÁRAN!

15218-8.

Pályázati hirdetmény.

A kovaszinezi, Kuvin Györök és ménes községből alakított 500 frt javadalmazás és éjjel 40 kr. nappal 30 kr. látogatási díjjal egybekötött **gyoroki közorvos állás** üres-désbe jöven, annak Györök községbázisánál választás utján leendő betöltésére f. é. **márczius hó 6-ik** napjának d. e. 9. óráját tűzte ki.

Felhivatnak a pályázni kívánók, miszerint az 1876. évi XIV. t.-cz. értelmében felszerelendő pályázati kérvényeket a választásra kitűzött határig hozzám benyujtsák Arad, 1888. február 9.

Br. Bánhidv Ant. l.,
főszolgabíró.

Naponta friss soroksári rozskenyér.

AMTMANN LAJOS

fűszer-, csemege-, ásványvíz- és festék-kereskedése
a „fekete lóhoz”,
Aradon, Batthyány- és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja **dausn felszerelt raktárát** a legolcsóbb árak mellett; legismertebb *chinniesorosz theat*, valódi *jamaica*, *cuba-angol ananasz* és az anyira kedvelt *brazíliai rumot*, valódi *francia cognac*, finom *liqueurek*, valódi *tiszta sz-reimi ó szilvium*, *törköly* és *bécsi boroviskát*.

<p>Husfélék: Párisi kolbász, naponta friss tormás kolbász, debreczeni oldalas és paprikás szalonna, szalvaládé.</p> <p>Halak és csemegek: Hollandi friss hering, oroszka és szardella, angolna, legfinomabb angol mustár, capri és nagy-zemű csaviar.</p> <p>Ezen kívül mindennemű fűszer, csemege, ásványvíz és festék kárakból, elsőrendű legjobb minőséget tartok raktáron s mind nt legutánszóbban áru-ítok.</p>	<p>Sajtók: Ementhali, a kitűnő hirtévének örvendő hazai jóízű groyer, imperial lipői és valódi olaszai quargel.</p> <p>torábbá naponta kétszer felcsért friss tej, vaj és túró az aradi tejcsarnokból és kiváló finom legjobb theasütémény-k.</p>
--	--

Erdélyi szalámi 10 kg-ért 1 frt 65-170
Magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezetének raktára.
Árjegyzéket bérmentve azonnal küldök.
Egy jó erkölcsű fia tanulóak telvéetik. Postai megrendelések legpontosab n teljesíttetnek.

Valódi amerikai salon-petroleum.

1218889. sz.

Singer A „Nádor” szállodával szemben. Singer

Amerikai varrógépek

VASBUTOR

és

pénz-szekrények

gyári raktára

SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbutor gyári raktáramat

nagy választékban.

A cs. kir. osztrák és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói tűz és betörés ellen biztos pénz-szekrények gyári raktára. Készégek számára kivételesen 25 száz. engedmény. 22

Valódi amer. Howe gyártmányú Wehler és Wilson, Singer és Kézi varrógépek családok, szabók és cipész-k részére. Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik. Varrógépekhez szükséges kellek.

Arverési hirdetmény.

A városi berház épület északi részén az első emeleten levő 1 előszoba, 3 utcai szoba, 1 cseléd-szoba, 1 konyha és kamrából álló lakásnak 1888. évi május hó 1-től és a déli berház II. emeletén levő 2 udvari szoba, konyha és kamrából álló lakásnak azonnal leendő bérbeadásá iránt f. é. február hó 21-ik napján d. e. 10 órakor árverést tart a gazdasági-szék.

Kikiáltási ár 500 és 120 frt.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági-szék elnökénél az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági-székének 1888. évi február hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta
Varjassy Lajos,
aljegyző.

Egy nagy bolt

több rendbeli raktárhelyiségekkel Szab. dság-tér 3. sz. a., hol jelenleg a nagytözsde van.

május hó 1-től kiadó
Bővebbet a bórkereskedésben.

Arverési hirdetményi kivonat.

Néhai Barkó Sándorné hagyatékához tartozó, Arad belváros Petőfi-utca 10. számú

ház és udvara

1888. ápril 10-án d. u. 3 órakor az aradi kir. törvény-szék pertárában nyilvános árverésen 4050 frt kikiáltási árban vagy azon alól is elárvereltetni fog.

Az árverési feltételek az aradi királyi törvény-szék mint telekkönyvi hatóságánál, (földszint 36-38. ajtó) vagy BARKÓ FERENCZNÉL Kossuth-utca 52. sz. a. megtekinthetők.

500 aranyat

adok annak, ki

KOTHE-fogviz

egy üvegének — ára 35 kr. — elhasználása után fogfájásról panaszokodik, vagy szája büzös marad.

Kothe György János volt udvari szállító Baden, Bécs mellett

Kapható: 777 10-12

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában

RING LAJOS

„Ángyalhoz” ocsizott gyógyszer áraban
Aradon, Asztalos Sándor-u. 1. szám.

ELSŐ ARADI BUTOR-BAZAR.

IFJ. KÉZSMÁRKY ISTVÁN

Saját gyártmányu

asztalos- és kárpitos-butor terme

ARADON, főter 9. szám, Caszinó-épület.

Nagyszabásu butortermemben dús választékban folyton készletben tartok mindenemű fából és színben teljes

háló, ebédlő, dolgozó és salon-berendezéseket,

valamint bármely egyes butordarabokat a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig.

Midőn a n. é. közönséget kizárólag saját gyártmányu s kiváló jó minőségű saját asztalos műhelyemben, személyes felügyeletem alatt készült kárpitos butoromra figyelmessé tenni van s erencsm, kijelentem egyszersmind, hogy butorom minőségéért kezeskedem s a legcélszerűbb megrendelést is pontosan teljesítem.

A m. t. közönség pártfogását kerve, maradok kiváló tisztelettel

IFJ. KÉZSMÁRKY ISTVÁN

saját gyártmányu asztalos- és kárpitos butor terme

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Nyomataja és kiadja az Ungerleider-fele könyvnyomda Aradon